

בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

העותרים:

1. ג"א

2. ע"ש

3. ב"ש

4. א"א

5. האגודה לזכויות האזרח בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד עביר ג'ובראן ו/או ניצן אילני ו/או עודד פלר ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

- נ ג ד -

המשיבה:

משטרת ישראל

באמצעות ב"כ ממחלקת הבג"צים
פרקליטות המדינה, ירושלים

תגובה מטעם העותרים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 11.8.2026 מתכבדים העותרים להגיש את תגובתם להודעת העדכון מטעם המשיבה כדלקמן:

1. עניינה של העתירה במדיניות בלתי חוקית שאימצה המשיבה בחודשים האחרונים, שבמסגרתה היא חוסמת שכונות שלמות וכניסות ליישובים ערביים **בלבד**, לפרקי זמן ממושכים, וזאת ללא סמכות. במקרים רבים מדובר בחסימות בטון בלתי מאושרות, המוצבות במשך שבועות ואף חודשים. חסימות אלה פוגעות פגיעה קשה ומתמשכת בחופש התנועה של התושבים, בזכויותיהם לכבוד ולשוויון, ובגישתם לשירותי בריאות וחירום, למוסדות חינוך ולשירותים חיוניים נוספים.
2. לאחר הדיון ביום 6.7.2026 נעתר בית המשפט הנכבד לבקשת המשיבה, ואפשר לה להגיש את "ההנחיה ואת חוות הדעת" שעליהן היא מבססת את עמדתה, לפיה מדיניות החסימות נעשית במסגרת הדין ומכוח סמכויותיה.
3. אלא שהודעת העדכון מטעם המשיבה מיום 5.8.2026, שאליה צורפו ההנחיה וחוות הדעת המשפטיות, אינה מחדשת דבר. המשיבה שבה ומבקשת לבסס מדיניות של חסימת שכונות שלמות ויישובים לפרקי זמן ממושכים על סמכויות כלליות שבפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן: **פקודת המשטרה** או **הפקודה**): אחריותה הכללית למניעת עבירות ולשמירה על הסדר הציבורי לפי סעיף 3 לפקודה, וכן הוראות סעיף 4 לפקודה.

4. בפרט מפנה המשיבה לסעיף 4א(א)(1) לפקודת המשטרה, המסמיך שוטר למנוע גישה לאזור "שבו קיים חשש לפגיעה חמורה בביטחון הנפש או הרכוש או מניעת יציאה ממנו", וטוענת כי "הסמכות למנוע גישה למקום מסוים או יציאה ממנו כוללת גם האפשרות לנקוט אמצעים מעשיים הנדרשים להבטחת קיומה של הוראה שניתנה כדין, מכוח סמכות העזר שבסעיף 17 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981" (סעיף 11 לחוות הדעת של המשיבה). עוד מפנה המשיבה לסעיף 4א(3)(ב) לפקודת המשטרה, שלשיטתה מקנה למשטרה סמכות כללית "לעשות כל פעולה הדרושה באופן חיוני" לשם מניעת סכנה מיידית (סעיף 9 לחוות הדעת).
5. דברים אלה עלו בתגובה המשלימה לקראת הדיון מטעם המשיבה מיום 2.7.2026 ובדיון שהתקיים ביום 6.7.2026. אין בהם כל חדש. גם לאחר הגשת חוות הדעת וההנחיה, המשיבה אינה מצביעה על מקור סמכות להצבת חסימות ממושכות בכניסות ליישובים ובשכונות מגורים. תחת זאת היא מוסיפה ומבקשת לגזור סמכות מרחיקת לכת זו מהוראות כלליות בפקודת המשטרה, ובראשן סעיף 4א לפקודה.
6. כפי שפורט בעתירה, וכפי שאף עמד המותב הנכבד בדיון, למשטרה אין סמכות להטיל מגבלות קולקטיביות על עשרות ואף מאות תושבים ולפגוע פגיעה קשה בזכויות אדם, על יסוד הוראות סעיף 4א לפקודה. פגיעה בזכויות חוקתיות מחייבת הסמכה מפורשת בחוק, הכוללת אמות ברורות להפעלת שיקול הדעת.
7. המאבק בפשיעה בחברה הערבית חשוב מאין כמותו. ואולם, חשוב ככל שיהיה, הוא אינו יכול לשמש הצדקה לפגיעה המונית וקולקטיבית בזכויותיהם של אזרחים ותושבים. ההפך הוא הנכון: דווקא לנוכח חומרת התופעה והאמצעים החריגים שהמאבק בה עשוי לחייב, נדרשת הקפדה יתרה על גבולות הסמכות ועל שלטון החוק. כפי שנפסק: "המאבק בפשיעה בכלל ובפשיעה המאורגנת בפרט מחייבת התמודדות בלתי שגרתית של רשויות אכיפת החוק, אולם התמודדות זו יכולה להיעשות אך ורק במסגרת החוק ולא מחוצה לו" (ע"פ 9878/09 **מדינת ישראל נ' מוסא**, פסקה 28 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) ג'ובראן (20.9.2010)).
8. אין גם ממש בניסיונה החוזר של המשיבה להסתמך על הליכים שעסקו בחסימות בלתי מאוישות בשכונת עיסאווייה בירושלים (בג"ץ 7625/14 **אבו ריאל נ' השר לביטחון פנים** ובג"ץ 2035/21 **עיסאווי נ' משטרת ישראל**). כפי שהעיר המותב הנכבד בדיון ביום 6.7.2026, העובדה שבאותם הליכים משכו העותרים את עתירותיהם, אינה מלמדת דבר על חוקיותה של המדיניות. שאלת מקור הסמכות להצבת חסימות לא נדונה וממילא לא הוכרעה.
9. כפי שפירטו העותרים בהודעת העדכון מטעמם מיום 29.6.2026, בחודשים האחרונים הוצבו חסימות בתראבין, בג'סר א-זרקא, בלוד, בסאלם, באעבלין, ובשגב שלום. חלקו עודן מוצבות, והפגיעה בזכויות אדם נמשכת. כך, למשל, מאז חודש נובמבר 2025 מוצבות חסימות בטון ברחוב ביר אל-סביל באעבלין, בשכונה שבה מתגוררים כאלף תושבים. החסימות מונעות מן התושבים גישה ישירה לכביש 781 ומאלצות אותם לבצע עיקוף ארוך בדרך צרה שאינה מותאמת להיקף תנועת כלי הרכב. בדומה לכך, גם החסימה שהציבה המשיבה באחת השכונות בג'סר א-זרקא בחודש מאי 2026, בתואנה שנועדה "למנוע פשיעה", עודנה במקום. חסימה זו לא רק שלא השיגה

את תכליתה, אלא לוותה בעלייה בפשיעה ובאירועי הירי בשכונה, ואף גרמה למועצה המקומית נזקים כבדים לתשתיות (כך לדברי ראש המועצה, מר מוראד עמאש, שעדכן בדברים את ב"כ העותרים סמוך להגשת תגובה זו).

10. כך או אחרת, המשיבה עומדת בהודעתה על כך שבכוונתה להוסיף ולעשות שימוש בחסימות שכאלה.

11. אם כן, הודעת העדכון מטעם המשיבה אינה נותנת מענה לקשיים העומדים בלב העתירה – הן במישור הסמכות, הן באופן מעשי: המשיבה מוסיפה להפעיל אמצעי גורף, ממושך ופוגעני, הפוגע בזכויות יסוד של ציבור שלם, מובחן, בלי שהצביעה על מקור סמכות מפורש המתיר לה לעשות כן. בנסיבות אלה, מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו על תנאי כמבוקש בעתירה.

24 באוגוסט 2026

עודד פלר, עו"ד

ניצן אילני, עו"ד

עביר גיבראן, עו"ד

ב"כ העותרים